

Briselē, 2023. gada 20. februārī
(OR. en)

6631/23

COAFR 77
COPS 90
DEVGEN 37
COHOM 53
COHAFA 20
RELEX 244
CFSP/PESC 300
CSDP/PSDC 143

DARBA REZULTĀTI

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsekretariāts
Saņēmējs:	delegācijas
Temats:	Atjaunota ES stratēģija par Lielajiem ezeriem: atbalsts nestabilitātes pamatcēloņu pārvēršanai kopīgās iespējās – Padomes secinājumi (2023. gada 20. februāris)

Pielikumā pievienoti Padomes secinājumi par atjaunotu ES stratēģiju Lielajiem ezeriem, kas
apstiprināti Padomes 3932. sanāksmē 2023. gada 20. februārī.

**Atjaunota ES stratēģija par Lielajiem ezeriem: atbalsts nestabilitātes pamatcēloņu
pārvēršanai kopīgās iespējās**

Padomes secinājumi

Ievads

1. Lielie ezeri ir stratēģiski svarīgs reģions, kas ir cieši saistīts ar pārējo kontinentu. Reģions ir mājvieta dinamiskām un noturīgām sabiedrībām, un tam ir potenciāls kļūt par visa kontinenta attīstības dzinējspēku.
2. Reģionam ir ciešas un ilgstošas cilvēciskas, politiskas un ekonomiskas saites ar Eiropas Savienību (ES). ES kopā ar tās dalībvalstīm ir pilnībā apņēmusies padziļināt stratēģiskās attiecības un vienlīdzīgu partnerību ar Lielo ezeru reģionu, lai atbalstītu demokrātiju, cilvēktiesības, mieru un drošību, tiesiskumu, dzimumu līdztiesību, nabadzības izskaušanu un ilgtspējīgu attīstību.
3. Pēdējās desmitgadēs nepārtrauktais konflikta, vardarbības un saspīlējuma cikls ir iedragājis reģiona iedzīvotāju talantus, radošumu un uzņēmējdarbības garu, kā arī liedzis reģionam gūt labumu no milzīgā potenciāla, kāds tam ir biodaudzveidības, tropu mežu, ūdens un lauksaimniecības resursu un izejvielu atradņu ziņā. Jo īpaši – bruņotā konflikta pastiprināšanās KDR austrumu daļā, politiskā nestabilitāte un cikliskais divpusējais saspīlējums reģionā liecina par traģiskajām humanitārajām sekām, ar kurām nāksies saskarties arī turpmāk, ja netiks panākts ilgstošs un visaptverošs miers. Pastāvīgā nestabilitāte ir izraisījusi vienu no pasaulē smagākajām un ilgākajām humanitārajām krīzēm, un pastāv risks, ka reģions varētu kļūt par pašmāju un starptautiskā terorisma un pārrobežu noziedzīgo tīklu bastionu.

4. Nedrošības un nestabilitātes pamatcēloņi un virzītājspēki ir sarežģīti, daudzslāņaini un savstarpēji saistīti, un tie ietver sliktu pārvaldību un korupciju, iekļaujošu iestāžu trūkumu, iesakņojošos nesodāmību un varas ļaunprātīgu izmantošanu, kā arī vardarbīgu sāncensību par piekļuvi zemei un citiem dabas resursiem un to kontroli. Turklāt pastāvīgus konfliktus ir veicinājis viss turpmāk minētais: bruņotu grupējumu izplatīšanās, to instrumentalizācija, ko veic ārvalstu, reģionālie un vietējie rīcībšpēki, kaimiņvalstu teritorijās veikta iejaukšanās, viegla piekļuve ieročiem, etniskā spriedze, ko veicina dezinformācija, manipulātīva komunikācija un naida runa, smagi un sistemātiski cilvēktiesību pārkāpumi un aizskārumi, starptautisko humanitāro tiesību (SHT) pārkāpumi, seksuāla un ar dzimumu saistīta vardarbība, kolektīva trauma, demogrāfiskais spiediens, nabadzība, bads un pārtikas trūkums, ilgstoša piespiedu pārvietošana un cilvēku neatbilstīgas kustības, klimata pārmaiņas un vides degradācija.
5. Lai sekmīgi novērstu šos pamatcēloņus, reģiona valstu, galvenokārt Burundi, Kongo Demokrātiskās Republikas (KDR), Ruandas un Ugandas, iesaistei un atbildībai ir izšķiroša nozīme nepieciešamo reformu īstenošanā ciešā sadarbībā ar kaimiņvalstīm, reģionālajiem un starptautiskajiem partneriem. Attiecībā uz reģionālo iesaisti par prioritāti būtu jānosaka valstu apņemšanās nodrošināt mieru, ievērot visu reģiona valstu suverenitāti un teritoriālo integritāti un veicināt savstarpējas uzticēšanās un partnerības gaisotni. Diplomātiskajām iniciatīvām, kas ir uzsāktas plašākā reģionā, piemēram, Kongo Demokrātiskās Republikas un reģiona miera, drošības un sadarbības programmai (*PSCF*) un – pēdējā laikā – Luandas un Nairobi procesiem, ir būtiska nozīme, lai ilgtermiņā panāktu ilgtspējīgu mieru un drošību.

Nepieciešamība pēc atjaunotas ES stratēģiskās iesaistes

6. ES vienmēr ir centusies panākt pozitīvu un jūtamu ietekmi šajā reģionā. Tā, īstenojot daudzus diplomātiskus, politiskus, drošības, attīstības un humānās palīdzības pasākumus, Lielo ezeru reģionā ir veikusi lielus ieguldījumus mierā, stabilitātē un attīstībā. ES vēlas ņemt vērā gūtās atziņas, lai atjaunotu un pastiprinātu šo mērķi.

7. Tā kā Lielo ezeru reģiona valstu drošība, stabilitāte un labklājība joprojām ir ES stratēģiska prioritāte, pašlaik ES ir steidzama vajadzība un iespēja efektīvāk sadarboties ar pašu reģionu īstermiņā, vidējā termiņā un ilgtermiņā. Jaunās stratēģijas pamatā ir reģionāla integrēta pieeja, un tā balstās uz iepriekšējo ES stratēģisko programmu Lielo ezeru reģionam (2013. gads), vienlaikus vairāk orientējoties uz rīcību. Tajā galvenā uzmanība ir pievērsta konkrētām nozarēm, kurās ES un reģions ir patiešām kopīgi ieinteresēti un kurās tā var sniegt pievienoto vērtību. Tās mērķis ir arī labāk iesaistīt privāto sektoru un pilsonisko sabiedrību. Stratēģijas pamatā ir Eiropas Savienības un Āfrikas Savienības 2022. gada februāra samitā pieņemtais kopīgais redzējums 2030. gadam, tā ir pilnībā saskaņota ar Apvienoto Nāciju Organizācijas 2020. gada stratēģiju attiecībā uz miera nostiprināšanu, konfliktu novēršanu un konfliktu risināšanu Lielo ezeru reģionā un ir saskanīga ar *PSCF*.

Vadošie principi

8. ES atjaunotā stratēģiskā iesaiste ir balstīta uz cieņu, vienlīdzīgu partnerību, kopīgām interesēm, vietēja mēroga atbildību un savstarpējo pārskatatbildību.
9. ES aizstāvēs un veicinās efektīvu multilaterālismu un noteikumos balstītu starptautisko kārtību, kuras centrā ir ANO. Šī stratēģija ir saskaņota ar ANO Ilgtspējīgas attīstības programmu 2030. gadam un apliecina ES apņemšanos strādāt pie tā, lai pilnībā sasniegtu ilgtspējīgas attīstības mērķus.
10. ES arī veicinās to, ka tiek ievērota valstu teritoriālā integritāte, suverenitāte, neatkarība un vienlīdzība. Visu ES darbību centrā arī turpmāk būs demokrātijas, labas pārvaldības, tiesiskuma, cilvēktiesību un starptautisko humanitāro tiesību ievērošana. Konkrētāk – ES veicinās brīvas un godīgas vēlēšanas un pārejas tiesiskumu, kā arī cīņu pret nesodāmību un korupciju. ES arī strādās pie tā, lai apkarotu etnisko un citu ar piederību kādai grupai saistītu diskrimināciju, ksenofobiju un ar to saistīto neiecietību.

11. Atbilstoši savām starptautiskajām saistībām, tostarp dzimumu līdztiesības aspektu integrējot visā savā iesaistē ar reģionu, ES turpinās veicināt dzimumu līdztiesību un to, lai visas sievietes un meitenes varētu pilnībā izmantot cilvēktiesības. Tā pastiprinās savu rīcību, lai apkarotu seksuālu un ar dzimumu saistītu vardarbību. ES arī uzturēs spēkā savu stingro apņemšanos nodrošināt to, lai pilnībā tiktu ievērotas bērna tiesības, pastiprinot centienus izbeigt un novērst pārkāpumus pret bērniem un centienus palīdzēt pārtraukt vardarbības ciklu un veicinot programmas bērnu un bruņotu konfliktu jomā īstenošanu, saskaņā ar piemērojamajām ES pamatnostādnēm un attiecīgajām ANO Drošības padomes rezolūcijām.
12. ES turpinās veicināt iekļautību un pilnvērtīgu iespēju nodrošināšanu pilsoniskajai sabiedrībai, sievietēm, jauniešiem, neaizsargātās situācijās esošām personām un marginalizētām sabiedrības kopienām. ES palīdzēs stiprināt valsts struktūras un demokrātiskās iestādes, kas – apvienojumā ar pilnvērtīgu iespēju nodrošināšanu iedzīvotājiem, sadarbību ar pilsonisko sabiedrību un privātā sektora iesaisti – veicina miermīlīgas sabiedrības veidošanu un reģiona stabilitāti.
13. ES vēl vairāk pastiprinās savu integrēto pieeju konfliktiem un krīzēm un nostiprinās tā dēvēto trīskāršo saikni, proti, saikni starp humāno palīdzību, attīstības sadarbību un mieru. Tiks pastiprināta uz kontekstuālu konflikta izpratni balstīta pieeja, lai nodrošinātu, ka ES centieni "nenodara kaitējumu" un tiek regulāri izvērtēti saistībā ar to iespējamo sekundāro ietekmi.

ES galvenie mērķi un prioritātes

14. ES visaptverošais mērķis un prioritāte ir palīdzēt izbeigt bruņoto konfliktu un sekmēt mieru, demokrātiju un ilgtspējīgu attīstību Lielo ezeru reģionā, veicinot to, ka nedrošības un nestabilitātes galvenie pamatcēloņi tiek pārvērsti kopīgās iespējās, un atraisot visu reģiona potenciālu.
15. Pirmkārt, viena no galvenajām ES prioritātēm ir – saskaņā ar integrētu pieeju – ilgtermiņā nodrošināt mieru, drošību, stabilitāti un cilvēktiesību ievērošanu KDR austrumu daļā un reģionā.

16. Otrkārt, ES atbalstīs reģionu Āfrikas vadīta ilgtspējīga, taisnīga, uz cilvēktiesībām balstīta un vidi saudzējoša resursu pārvaldības modeļa izstrādē, kas ir būtisks tā stabilitātes un attīstības pīlārs.
17. Turklāt ES mērķis ir veicināt spēcīgāku reģionālo integrāciju, tostarp attiecībā uz starpreģionu tirdzniecību un reģiona iekšējo tirdzniecību, palīdzot uzlabot vietējo kopienu ekonomisko dzīvi. Tas var kļūt par stabilizācijas faktoru un nākotnes labklājības virzītājspēku reģionā un visā kontinentā.

Pāriet no saspīlējuma pie uzticēšanās, drošības un stabilitātes

18. Nekavējoties ir jārisina jautājums par ārvalstu un vietējo bruņoto grupējumu pastāvīgo klātbūtni un darbībām, jo īpaši KDR austrumu daļā, kam ir postoša ietekme uz civiliedzīvotājiem un kas ir atstājis negatīvas sekas uz reģiona valstu divpusējām attiecībām.
19. Tikai uzticams un iekļaujošs dialogs starp reģiona valstīm, ko vajadzības gadījumā papildina nacionālā izlīguma centieni katrā valstī, var atjaunot un stiprināt savstarpējo uzticēšanos un pašāvību. Tas ir pirmais ilgtspējīga miera, drošības un stabilitātes pamatelements. ES ir gatava pastiprināt savu iesaisti starpniecības, starpniecības atbalsta darbībās un dialogā, lai saglabātu un atjaunotu mieru jebkurā posmā un visos līmeņos, starp iestādēm, konfliktu pusēm, vietējām kopienām, pilsonisko sabiedrību un privāto sektoru. Tā ir gatava rīkoties kā starpnieks, kad un ja to pieprasa attiecīgās puses.
20. ES stingri nosoda uzbrukumus, ko veic visi bruņotie grupējumi, kuri darbojas KDR, tostarp "23. marta kustība (M23)" (*March 23 Movement* (M23)), Kongo attīstības kooperatīvs (*Coopérative pour le développement du Congo* (CODECO)), Apvienotie demokrātiskie spēki (ADF), Ruandas atbrīvošanas demokrātiskie spēki (*Forces démocratiques de libération du Rwanda* (FDLR)), pretošanās kustība "Par tiesisku valsti" (*Résistance pour un État de droit* (RED-Tabara) un *Mai-Mai* grupējumi, un mudina bruņotos grupējumus nekavējoties pārtraukt karadarbību un pēc tam panākt pārbaudāmu pamieru, atkāpties no visām to kontrolē esošajām teritorijām un atbruņoties.

21. ES stingri mudina visas reģiona valstis un starptautiskos dalībniekus pilnībā ievērot suverenitāti un teritoriālo integritāti un atturēties no sadarbības ar bruņotajiem grupējumiem KDR austrumu daļā un visā reģionā un no to atbalstīšanas, tostarp, veicot pretlikumīgu ietekmēšanu ārpus valsts robežām, sadarbojoties ar vardarbīgiem pilnvarotajiem un izmantojot nelikumīgus tīklus dabas resursu tirdzniecībai. Šajā sakarā ir jāatgādina, ka jebkāda atbalsta sniegšana bruņotajiem grupējumiem, nelūgtas militārās darbības ārvalstu teritorijā, ANO ieroču embargo un sankciju režīmu pārkāpumi ir tiešā pretrunā piemērojamajām starptautiskajām tiesībām un daudzajām saistībām, ko uzņēmušās šā reģiona valstis. Reģiona valstīm ir jāveic visi nepieciešamie pasākumi, lai aizsargātu civiliedzīvotājus savā teritorijā, kā arī jāapkaro naida runa, ksenofobija un kūdīšana uz vardarbību. Tiem, kas ir atbildīgi par kūdīšanu uz vardarbību, ir jāstājas tiesas priekšā.
22. ES atzinīgi vērtē Apvienoto Nāciju Organizācijas nozīmīgo lomu reģiona stabilizēšanā. ES jo īpaši uzsver ANO Stabilizācijas misijas Kongo Demokrātiskajā Republikā (*MONUSCO*) ārkārtīgi svarīgo nozīmi civiliedzīvotāju aizsardzībā KDR austrumu daļā. ES atbalsta *MONUSCO* tās pilnvaru laikā un stingri nosoda jebkādu vardarbību pret ANO personālu un jebkādu kūdīšanu uz šādu vardarbību.
23. ES pauž gandarījumu par reģionālajiem centieniem, piemēram, Nairobi un Luandas procesiem, kurus tā turpinās atbalstīt, un ņem vērā Austrumāfrikas valstu kopienas reģionālo spēku izvietošanu. ES papildinās esošos reģionālos instrumentus, piemēram, izvērsto vienoto pārbaudes mehānismu (*Expanded Joint Verification Mechanism (EJVM)*), un ir gatava atbalstīt citas iniciatīvas, piemēram, *PSCF* reģionālo uzraudzības mehānismu, kā arī ES dalībvalstu un līdzīgi domājošu partneru papildu starpniecības un veicināšanas centienus.

24. Valstu atbildība ir drošības sektora reformas (DSR) būtiska iezīme. ES ir gatava atbalstīt šo procesu, īstenojot īpašus un regulārus nozaru dialogus. ES attiecīgā gadījumā turpinās atbalstīt drošības sektora reformu reģionā, tostarp valsts drošības spēku spēju veidošanas centienus, kas ir kritiski svarīgs nosacījums sekmīgai stabilizācijas centienu īstenošanai reģionālā līmenī. ES apsvērs palīdzības sniegšanu visam drošības jomas dalībnieku lokam, tostarp militārajām, policijas un izlūkošanas aģentūrām, ministrijām, parlamentam, pilsoniskās sabiedrības organizācijām, tiesu iestādēm un prokuratūras iestādēm. Šajā sakarā ES atbalstīs arī militārās un tiesībsargniecības jomas uzraudzību, efektīvu un taisnīgu tiesu sistēmu, cilvēktiesību aizsardzību un jebkādas iniciatīvas, kas veicina to, ka tiek izbeigta nesodāmības kultūra, tostarp pārejas tiesiskuma mehānismus.
25. Lai reģionā nodrošinātu ilgstošu mieru un atjaunotu uzticēšanos, izšķiroša nozīme, pamatojoties uz pagātnē gūto pieredzi, būs panākumiem bruņoto grupējumu locekļu atbrūošanas, demobilizācijas un reintegrācijas (*DDR*) jomā un ārvalstu bruņoto grupējumu repatriācijas jomā. ES kopā ar līdzīgi domājošiem starptautiskajiem partneriem izskatīs veidus, kā pastiprināt atbalstu šim procesam. Izmantojot trīskāršas saiknes pieeju, ES galveno uzmanību pievēršīs bijušo kaujinieku reintegrācijai un kopienu atveseļošanai, tostarp, īstenojot kopienu dialogu un izlīgumu un novēršot traumatiskās sekas, un veicinās ilgtspējīgu sociālekonomisko attīstību un klimatnoturību skartajās uzņēmējkopienās. Īpaša uzmanība tiks pievērsta to sieviešu un bērnu vajadzībām, kas kādreiz ir bijuši saistīti ar bruņotu grupējumu darbībām.
26. ES veicinās pastiprinātu sadarbību attiecībā uz sauszemes un ezeru robežu kontroli, aizsardzību un pārvaldību, tostarp muitas un drošības iestāžu sadarbību, kas ir būtiski, lai mazinātu saspīlējumu un radītu pamatu ilgtermiņa attīstībai. ES veicinās tiesu iestāžu un drošības iestāžu ciešāku sadarbību, tostarp kibernetikas jomā, cīņā pret ieroču un dabas resursu nelikumīgu tirdzniecību, vardarbīga ekstrēmisma novēršanā, nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas apkarošanā un bruņotu grupējumu un organizētās noziedzības finansēšanas novēršanā.

27. Viena no galvenajām problēmām ir lielais un pieaugošais bēgļu skaits un lielais iekšzemē pārvietoto personu skaits Lielo ezeru reģionā. ES – ciešā sadarbībā ar Apvienoto Nāciju Organizācijas Augsto komisāru bēgļu jautājumos (*UNHCR*) un citām attiecīgām organizācijām – atbalstīs reģiona valstis saistībā ar to centieniem risināt iekšzemē pārvietoto personu, patvēruma meklētāju un bēgļu vajadzības, īpašu uzmanību pievēršot sievietēm, bērniem, vecāka gadagājuma cilvēkiem un personām ar invaliditāti. Tiks atbalstīti arī tādi politiski risinājumi, kas paredzēti tam, lai pievērstos ar bēgļiem saistītiem jautājumiem, nolūkā atrisināt pārrobežu saspīlējumu un konfliktus, kas izriet no migrācijas kustībām pagātnē.
28. Saskaņā ar ANO programmu un ES rīcības plānu sieviešu, miera un drošības jomā ES īpašu uzmanību pievērsīs dzimumu līdztiesībai un sieviešu un meiteņu līderībai, jo īpaši miera veidošanas un uzturēšanas, labākas pārvaldības un ilgtspējīgas attīstības sekmēšanā. Tā atbalstīs pilnvērtīgu iespēju nodrošināšanu sievietēm un jauniešiem, viņu pārstāvību un pilnīgu, vienlīdzīgu, efektīvu un jēgpilnu līdzdalību, respektējot viņu daudzveidību. Tā pastiprinās savu rīcību, lai novērstu un apkarotu seksuālu un ar dzimumu saistītu vardarbību, tostarp kā kara ieroci, kas jo īpaši vērsts pret sievietēm un meitenēm.
29. ES joprojām ir apņēmības pilna veicināt, aizsargāt un īstenot visas cilvēktiesības, kā arī pilnībā un efektīvi īstenot Pekinas Rīcības platformu un Starptautiskās konferences par iedzīvotājiem un attīstību (*ICPD*) rīcības programmu un to pārskatīšanas konferenču iznākumus, un šajā sakarā tā joprojām ir apņēmības pilna veicināt seksuālo un reproduktīvo veselību un ar to saistītās tiesības (*SRHR*). Ņemot to vērā, ES vēlreiz apstiprina savu apņemšanos veicināt, aizsargāt un īstenot ikvienas personas tiesības pašai – bez jebkādas diskriminācijas, piespiešanas un vardarbības – pilnībā pārvaldīt jautājumus, kas saistīti ar tās seksualitāti un seksuālo un reproduktīvo veselību, un brīvi un atbildīgi lemt par tiem. ES arī uzsver, ka ir jānodrošina vispārēja piekļuve kvalitatīvai un cenas ziņā pieejamai visaptverošai informācijai par seksuālo un reproduktīvo veselību, izglītībai, tostarp visaptverošai izglītībai par seksualitāti, un veselības aprūpes pakalpojumiem.

Pāriet no nelikumīgas tirdzniecības pie likumīgas tirdzniecības un ilgtspējīgas attīstības

30. Saskaņā ar Eiropas zaļo kursu ES sadarbosies ar reģionālajiem partneriem, kuri tiecas izstrādāt un īstenot taisnīgu, atvērtu un uz noteikumiem balstītu tirdzniecības un ieguldījumu programmu. Tā ir gatava sniegt ieguldījumu tādu reģiona iekšējo mehānismu izstrādē, kas paredzēti dabas resursu vērtības ķēžu vadībai un ilgtspējīgai pārvaldībai, aktīvi veicinot pāreju no nelikumīgas tirdzniecības uz likumīgu un tirdzniecībā balstītu ekonomiku.
31. ES galveno uzmanību pievēršīs ilgtspējīgai resursu pārvaldībai. Tas ietvers konfliktu izraķeņus, piemēram, alvu, tantalu, volframu un zeltu, un kritiski svarīgas izejvielas, piemēram, kobaltu un litiju, kam ir būtiska nozīme saistībā ar ilgtspējīgu vietējo vērtības ķēžu attīstību un globālo enerģētikas pārkārtošanu. ES turpinās atbalstīt vietējo ilgtspējīgu izraķeņu ieguvī, apstrādi un tirdzniecību un vietējo un starptautisko vērtības ķēžu attīstību, tostarp, īstenojot savstarpēji izdevīgas partnerības, saskaņā ar spēkā esošajiem ES tiesību aktiem, starptautiskajiem standartiem un reģionālajiem sertifikācijas mehānismiem, tai skaitā Lielo Ezeru reģiona starptautiskās konferences (ICGLR) reģionālo sertifikācijas mehānismu. Tas palīdzēs stiprināt vietējo pievienoto vērtību, maksimāli palielinot ieguvumus, ko vietējiem iedzīvotājiem sniedz dabas resursu izmantošana. Īpaša uzmanība tiks pievērsta darba tiesībām, jo īpaši kalnraču darba apstākļiem.
32. ES ir gatava palielināt savu atbalstu reģiona valstīm un visām attiecīgajām ieinteresētajām personām un pastiprināt sadarbību saistībā ar kopīgo vides resursu pārvaldību tādās jomās kā pārrobežu mežu un ekosistēmu aizsardzība un pārvaldība, savvaļas dzīvnieku un augu sugas, ūdens resursu ilgtspējīga apsaimniekošana, klimatneitrāla enerģijas ražošana un sadale, ekotūrisms un ilgtspējīgas un neatmežojošas lauksaimniecības vērtības ķēdes.

33. Reģionā jau tagad būtiska ietekme ir klimata pārmaiņām un vides degradācijai. Minētās parādības arī vairo riskus, pastiprinot jau iepriekš pastāvējušo neaizsargātību un saasinot konfliktus, iedzīvotāju pārvietošanu un sāncensību par retiem dabas resursiem – īpaši zemi un ūdeni. ES – saskaņā ar ES koncepciju par integrētu pieeju klimata pārmaiņām un drošībai – turpinās atbalstīt biodaudzveidības, ekosistēmu un dabas resursu aizsardzību, kā arī klimata pārmaiņu pieaugošās ietekmes uz vietējiem iedzīvotājiem mazināšanu un pielāgošanos šai ietekmei. ES arī atbalstīs vērienīgus nacionāli noteiktos devumus saskaņā ar Parīzes nolīgumu. Īpaša uzmanība tiks pievērsta tam, lai tiktu saglabāta reģiona mežu kā oglekļa piesaistītāja ārkārtīgi svarīgā loma. ES arī turpinās veicināt tiesības uz tīru, veselīgu un ilgtspējīgu vidi.
34. Savos diplomātiskajos centienos ES uzsvērs iespējas, ko zaļā un digitālā pārkārtošanās sniedz ekonomikas attīstības ziņā, jo īpaši saistībā ar investīcijām, darbvietu radīšanu un privātā sektora un uzņēmējdarbības vides pastiprināšanu, kā arī cilvēces attīstības ziņā, tostarp saistībā ar piekļuvi sociālajiem pamatpakalpojumiem un izglītības un profesionālās apmācības uzlabošanu.

Pāriet no sāncensības pie sadarbības un integrācijas

35. Turpinot darbu pēc ES un ĀS 2022. gada februāra samita, ES sadarbībā ar reģiona valstīm īsteno *Global Gateway* investīciju paketi. *Global Gateway* – ar Eiropas komandas iniciatīvu un sadarbības instrumentu starpniecību – atbalstīs plaša mēroga ilgtspējīgas investīcijas, ņemot vērā valstu prioritātes.
36. ES jo īpaši ir gatava stimulēt reģionālo integrāciju un veicināt pārveidojošas investīcijas. ES koncentrēsies uz pārrobežu tirdzniecību un ekonomisko sadarbību, atbalstot ekonomisko integrāciju un jaunus stratēģiskus transporta koridorus, lai četras reģiona valstis labāk savienotu savstarpēji, kā arī ar to reģionālajām kaimiņvalstīm un ar pārējo pasauli. Šie starptautiskie koridori savienos reģionu ar Atlantijas un Indijas okeāna ostām.

37. Turklāt ES atbalstīs investīcijas, kas paredzētas sadarbības attīstīšanai enerģijas ražošanas un tirdzniecības jomā, tostarp, izmantojot starpsavienojumus starp dažādu valstu elektrotīkliem, kā arī centienus palielināt atjaunīgās enerģijas piegādi un panākt labāku energoefektivitāti.
38. ES atbalstīs un palīdzēs īstenot tirdzniecības nolīgumus, piemēram, Austrumāfrikas valstu kopienas (*EAC*), Dienvidāfrikas attīstības kopienas (*DAK*) un Centrālās Āfrikas valstu ekonomikas kopienas (*ECCAS*), kā arī Āfrikas Kontinentālās brīvās tirdzniecības zonas (*AfCFTA*) tirdzniecības nolīgumus, kas piedāvā iespēju labāk pārvaldīt reģionālo tirdzniecību. ES centīsies stiprināt savu sadarbību ar reģionu tirdzniecības un investīciju jomā, tostarp, izmantojot ekonomisko partnerattiecību nolīgumus, kas pieejami reģiona valstīm.
39. ES turpinās stiprināt gatavību katastrofām un pandēmijām, to novēršanu un reaģēšanu uz tām un efektīvāk risināt sabiedrības veselības ārkārtas situācijas, kas ir skārušas daudzus visā reģionā, tostarp, veicot investīcijas veselības aprūpes sistēmu stiprināšanā un nodrošinot piekļuvi primārās veselības aprūpes pakalpojumiem.

Partneri

40. Izmantojot ģeogrāfisko koncentrisko loku pieeju, ES centīsies aktīvi iesaistīties reģiona problēmu risināšanā kopā ar: KDR, Burundi, Ruandu un Ugandu; valstīm plašākā reģionā, kurām attiecībā uz Lielo ezeru reģionu ir īpašas politiskās, diplomātiskās, drošības un/vai ekonomiskās intereses, tostarp, bet ne tikai, Kongo Demokrātiskās Republikas un reģiona miera, drošības un sadarbības programmas parakstītājvalstīm; un galvenajām reģionālajām organizācijām un forumiem, proti, ĀS, *EAC*, *ECCAS*, *DAK*, *ICGLR*, Lielo ezeru reģiona valstu ekonomikas kopienu un Austrumāfrikas un Dienvidāfrikas kopējo tirgu (*COMESA*).

41. ES – saskaņā ar integrētu pieeju turpmāku sinerģiju veicināšanai – turpinās sadarboties ar Apvienoto Nāciju Organizāciju, jo īpaši ar ANO ģenerāļsekretāra īpašo sūtni Lielo ezeru reģionā un *MONUSCO*, un starptautiskajām finanšu iestādēm, kā arī ar citiem līdzīgi domājošiem starptautiskajiem partneriem.
42. ES veicinās valsts iestāžu un vietējo rīcībspēku, tostarp mazo tirgotāju un vietējo iestāžu un kopienu, reālu sadarbību konkrētos jautājumos, kuri ir reģiona kopējās interesēs.
43. ES turpinās atbalstīt pilsoniskās sabiedrības aktīvu un jēgpilnu iesaistīšanos politiskajā un sociālekonomiskajā jomā. Tā atbalstīs pilsoniskās sabiedrības organizāciju reģionālo dinamiku, veicinot pārrobežu iesaisti un dialogu.
44. ES aktīvāk sadarbosies ar privāto sektoru, kam ir būtiska nozīme ekonomikas formalizēšanā, vietējās pievienotās vērtības un pienācīgas kvalitātes nodarbinātības iespēju radīšanā un rūpniecības standartu uzlabošanā, tādējādi nodrošinot integrāciju reģionālajās un globālajās vērtības ķēdēs. Īpaša uzmanība tiks pievērsta uzņēmējdarbības vides uzlabošanai un cilvēktiesību ievērošanai un veicināšanai privātajā sektorā.

Turpmākā virzība: stratēģijas īstenošanas instrumenti un rīcībpolitikas

45. Šajā Lielo ezeru reģiona stratēģijā ir noteikts satvars visām ES rīcībpolitikām un darbībām reģionā, kas ļauj īstenot ciešāku iesaisti un sniedz konkrētus un izmērāmus rezultātus.

46. ES pastiprinās savu diplomātisko iesaisti Lielo ezeru reģionā un ar to, un ir gatava pastiprināt savu klātbūtni šajā reģionā, jo īpaši KDR austrumu daļā. Ciešāka koordinācija starp reģionā esošajām ES delegācijām, kā arī ar dalībvalstu pārstāvniecībām stiprinās ES diplomātisko pēdu. ES turpinās regulārus politiskos dialogus ar katru no reģiona valstīm. Tā arī ir gatava sākt reģionālu politisko dialogu ar četrām galvenokārt iesaistītajām valstīm, lai apzinātu kopīgas sadarbības iespējas, to pilnībā koordinējot ar citiem esošajiem procesiem.
47. ES – papildus lielākai diplomātiskajai iesaistei – atbalstīs reģiona valstu, kā arī ES dalībvalstu un līdzīgi domājošo partneru vadītos starpniecības un konfliktu risināšanas centienus.
48. ES, pamatojoties uz vērtībām, kuras tai ir kopīgas ar reģiona valstīm, centīsies pastiprināt savu dialogu ar reģiona valstīm par cilvēktiesībām un starptautiskajām humanitārajām tiesībām. Tā turpinās aktīvi iesaistīties jautājumos par cilvēktiesību un starptautisko humanitāro tiesību pārkāpumiem, kā arī paust savu viedokli par tiem. ES arī veicinās turpmāku sadarbību daudzpusējos cilvēktiesību forumos, tostarp ANO Cilvēktiesību padomē.
49. Reaģējot uz humanitārās un iedzīvotāju aizsardzības krīzes apmēru KDR austrumu daļā, ES turpinās sniegt humāno palīdzību tiem iedzīvotājiem, kuri ir visneaizsargātākie un kurus krīze ir ietekmējusi visvairāk, tostarp iekšzemē pārvietotām personām un bēgļiem, kuru skaits reģionā ir liels, un tajā pašā laikā centīsies veicināt šiem iedzīvotājiem paredzētus ilgtspējīgus risinājumus.
50. ES atkārtoti apstiprina – lai īstenotu šo stratēģiju, tā ir gatava vajadzības gadījumā mobilizēt visu savu instrumentu un rīcībpolitiku klāstu, tostarp Kaimiņattiecību, attīstības sadarbības un starptautiskās sadarbības instrumentu "Eiropa pasaulē" (*NDICI* – "Eiropa pasaulē"), Eiropas Fondu ilgtspējīgai attīstībai plus (EFIA+) un Eiropas Miera mehānismu (EMM).
51. ES veicinās un atbalstīs divpusējas vai daudzvalstu pārveidojošas iniciatīvas un investīcijas, tostarp ar *Global Gateway* un Eiropas komandas reģionālo iniciatīvu starpniecību.

52. ES atbalstīs mieru un drošību gan divpusējā, gan reģionālā līmenī un minētajā nolūkā var – saistībā ar drošības sektora reformām – apsvērt turpmākas darbības, lai uzlabotu un atbalstītu reģiona valstu drošības un aizsardzības spēku spējas.
53. Savu ārpolitikas mērķu ietvaros ES turpinās cieši uzraudzīt un pārskatīt savu ierobežojošo pasākumu ietekmi, kā arī vajadzības gadījumā tos grozīt, lai panāktu mieru, drošību, demokrātiju un cilvēktiesību ievērošanu. Ierobežojošie pasākumi arī turpmāk būs instruments, kas paredzēts, lai panāktu pozitīvas pārmaiņas to personu un vienību rīcībā, kuras ir atbildīgas par bruņotu konfliktu uzturēšanu vai izmantošanu, reģiona valstu destabilizēšanu un cilvēktiesību pārkāpumiem un aizskārumiem. Šajā ziņā tos var izmantot, lai mazinātu to noziedzīgo tīklu spējas, kuri nodarbojas ar dabas resursu nelikumīgu tirdzniecību un ir iesaistīti nelikumīgā ekspluatācijā, nelikumīgā tirdzniecībā un nelikumīgās finanšu plūsmās.
54. ES pastiprinās publisko komunikāciju, lai popularizētu savu ieguldījumu un rīcībpolitikas, ātri reaģētu uz būtiskām norisēm un reģionālo dinamiku un aktīvi cīnītos gan pret dezinformāciju, manipulatīvu komunikāciju un naida runu, kas rodas pašā reģionā, gan pret ārējo rīcībspēku īstenotu dezinformāciju, manipulatīvu komunikāciju un naida runu.
55. Atzīstot vajadzību pēc augsta līmeņa iesaistes reģionā un lai atbalstītu šīs stratēģijas īstenošanu, ES centīsies atjaunot ES īpašā pārstāvja Lielo ezeru reģionā amatu. Padome aicina Augsto pārstāvi iesniegt priekšlikumu šajā sakarā.
56. Padome aicina Eiropas Ārējās darbības dienestu un Komisiju nodrošināt to, lai ES attīstības sadarbības plānošana un īstenošana tiktu pielāgota atbilstoši šai stratēģijai, kā arī jaunākajām norisēm un gūtajām atziņām.
57. Padome regulāri izskatīs šīs stratēģijas īstenošanā panākto progresu un aicina Augsto pārstāvi un Komisiju nākt klajā ar konkrētu stratēģijas īstenošanas, pārraudzības un izvērtēšanas kārtību.